

античного автора Герода, несла як архітектурна привабливість більшості елліністичних гімнасій, досить витончено розроблена система заохочень, так і висока культура грецьких педагогів, їх почесне становище та авторитет у суспільстві [1, с. 71–72]. За активної участі гімнасичних вчителів, їх майстерності антична молодь успішно оволодівала «високими моральними достоїнствами, знаннями загальноосвітніх предметів», які греки в сукупності називали «найдейа», а давні філософи, тих, хто опановував «найдейа», називали «найкращим громадянином» [1, с. 57–63].

Елліністичні гімнасичні здобутки в подальшому успішно реалізовувались у школах риторів Риму, Візантії.

У 15–16 ст. навчальний план («*curriculum*») гуманістичної гімназії розроблений гуманістами епохи відродження успішно запроваджувався протестантськими школами, єзуїтськими колегіумами, зокрема Києво-Могилянським Колегіумом.

Одночасно навчально-виховну діяльність еллінських гімнасій нагадували запроваджені на Україні братські школи, які, на думку церковного діяча Гедеона Балабана, маючи авторитетні кадри, «прагнули навчити нашого благочестя» [3, с. 555–556].

Новогуманістичні ідеї часів Просвітництва сприяли покращенню діяльності і реформуванню середніх навчальних закладів, безпосередньо, і гімназій у 18–19 ст.

Так, у праці «Академічна гімназія в 18 ст. за рукописними документами архіву Академії наук графа Д.А. Толстого» йдеться, що діяльність відомих учених, політичних діячів, зокрема професора старовини Ф. Байєра, барона Кайзерлінга, графа К. Розумовського, М. Ломоносова, княгині Дашкової тощо у справі успішного функціонування як загальноосвітнього навчального закладу на теренах європейської частини Російської імперії — гімназій. З-поміж умов функціонування велика роль надавалась педагогічно-виховній майстерності вчительських кадрів.

Щодо ролі педагогів гімназичного закладу у справі формування ціннісної складової старших учнів 19 ст. зокрема, можна судити за матеріалами документів канцелярії піклувальника Київського навчального округу, Канцелярії Київського, Подільського, Волинського генерал-губернатора.

Так, серед умов щодо прийняття на посади вчителів гімназій, зокрема, згадуються «моральна та розумова зрілість».

А в Пояснювальній Записці до проекту освітянської реформи, що з'явилась в 1863 р., зокрема, вказано, що гімназичні викладачі покликані надати гімназістам «загальну освіту та сформувані ті ціннісні засади, які закладались в дитині її сім'єю»...

Разом з тим, у дореволюційній Росії необхідна кількість учителів для нормального функціонування середніх навчальних закладів буда обмежена, як і їх діяльність в умовах тогочасної імперської реакції.

У сучасних умовах побудови самостійної української держави актуальним постає питання довіди освітянських заощаджень, зокрема діяльності педагогів гімназичного закладу 18–19 ст. щодо формування ціннісних засад старших гімназистів.

Література

1. *Блаватская Т.В.* Из истории греческой интеллигенции эллинистического времени. — М.: Изд-во «Наука», 1983 — 326 с.
2. Законодавчі акти України з питань освіти за станом на 1.04.04. р. Офіційне видання. — К.: Парламентське видавництво / Головна редакційна колегія за ред. С.М. Ніколаєнка. — 2004.
3. Історія української культури у п'яти томах. Т.2. Українська культура XIII — перша половина XVII століть. — К.: Вид-во «Наукова думка», 2001. — 848 с.
4. История Древнего Востока. Зарождение древнейших классовых обществ и первые очаги рабовладельческой цивилизации. 4.1. Месопотамия. — М.: Главн. ред. вост. лит. Изд-во «Наука», 1983. — 534 с.
5. Культура Древнего Египта / отв. ред. И.С. Кацнельсон. — М.: Главн. ред. вост. лит. Изд-во «Наука», 1975. — 444 с.

Іваненко О.А., к.ю.н., старший викладач кафедри цивільного та трудового права

ПРИНЦИПИ НАУКОВОСТІ У ВИКЛАДАННІ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ

Сучасний український нотаріат перебуває в стані постійного пошуку та реформування. Протягом останніх п'ятнадцяти років була значно розширена компетенція нотаріусів у сфері їх професійної діяльності, встановлені нові організаційні форми її здійснення та додаткові гарантії.

Зважаючи на роль нотаріату в становленні правової держави, вивчення у ВНЗ навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні» є вкрай важливим та актуальним.

Питання генезису нотаріату є досить об'ємним і складним. Останніми роками було видано чимало наукової літератури щодо виникнення та розвитку даного правового інституту. Як вітчизняні, так і зарубіжні науковці досліджували проблеми становлення нотаріату у світі. В Україні дане питання неодноразово піднімалося на сторінках професійного видання „Нотаріат для Вас». Довідковий матеріал щодо розвитку нотаріату, опублікований у монографіях і статтях у періодичних виданнях, є вкрай цікавим і досить детально викладений, що значно полегшує його засвоєння студентами.

Значним поштовхом для розвитку як державного, так і приватного нотаріату, було визнання Україною своєї незалежності. Саме з прийняттям у 1993 році Закону України „Про нотаріат» розпочалося становлення та розвиток вітчизняного нотаріату як науки, галузі права (хоча досі і не сформованої самостійно) та законодавства, навчальної дисципліни, системи органів і посадових осіб, які мають право вчиняти нотаріальні дії.

Майже щодня по правову допомогу до нотаріусів звертаються як громадяни, так і юридичні особи, які розраховують на компетентність і професіоналізм у вирішенні їх питань. Звичайно, нотаріат як правовий інститут, потребує якісної реорганізації, що дозволило б по-перше, удосконалити ті правові гарантії діяльності нотаріату, які вже закріплені на законодавчому рівні; по-друге, підвищити професійний рівень як осіб, які вже наділені повноваженнями щодо вчинення нотаріальних дій, так і тих, хто лише планує зв'язати свою кар'єру з нотаріальною практикою; по-третє, нагального вирішення потребує питання щодо соціальних забезпечення нотаріусів. Значний перелік проблемних питань не є повним і не охоплює усіх тих „проблемних» моментів, які виникають на практиці. Однак, зрівняння в компетенції державних нотаріусів і тих, що займаються приватною практикою, встановлення додаткових вимог до посади нотаріуса, до технічного оснащення його робочого місця тощо свідчить, що перші позитивні кроки у реорганізації даного правового інституту вже зроблені. Значною мірою таким змінам сприяли самі нотаріуси, які як ніхто краще бачать недоліки у їх професійній діяльності, що пов'язані, насамперед, з проблемами у законодавчому регулюванні нотаріату.

Кожна особа за життя неодноразово звертається до нотаріуса за вчиненням тих чи тих нотаріальних дій, тому викладаючи зазначений навчальний курс у ВНЗ України, необхідно звернути увагу на постійні зміни у чинному законодавстві, положення яких регламентують діяльність нотаріусів, а також збільшити обсяг застосування прикладного матеріалу під час семінарських занять. Зокрема, значно полегшує засвоєння вивченого навчального матеріалу наочне ознайомлення студентами із проектами договорів та інших правочинів, свідоцтв, заяв тощо. Стосовно змін у законодавчих актах, то і викладач, і студент повинні вчасно реагувати на набуття ними чинності. Адже, як правило, з моменту прийняття відповідного нормативно-правового положення і до набрання ним чинності минає певний проміжок часу. Так, наприклад, зміни до Закону України «Про нотаріат», які, зокрема, значною мірою змінюють порядок набуття статуту нотаріус, набувають чинності з січня 2013 року, але ознайомитись з ними могли всі зацікавлені особи з моменту їх офіційної публікації ще восени 2012 року.

З огляду на зазначене, науковий-практичний матеріал, викладений у навчальному курсі „Нотаріат в Україні», покликаний сформулювати у майбутніх юристів навички в аналізі правових норм, якими регламентується нотаріальна діяльність і застосуванні їх у своїй практичній діяльності, адже саме на покоління молодих правників держава покладає найбільші сподівання щодо розвитку та становлення нотаріату як самостійного та ключового правового інституту.

*Ієрусалімова І.О., к.ю.н.,
доцент кафедри теорії та
історії держави і права*

ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАУКИ ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Зміни, що відбуваються в сучасному суспільному житті, вимагають розвитку нових засобів освіти, педагогічних технологій, що мають справу з індивідуальним розвитком особистості, творчою ініціативою, навичок самостійного пошуку в інформаційних полях, формування у студента універсального вміння ставити і вирішувати завдання для вирішення проблем, які виникають у професійній діяльності та повсякденному житті.